IX kadencja

SEJM RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

KANCELARIA SEJMU
Biuro Komisji Sejmowych

PEŁNY ZAPIS PRZEBIEGU POSIEDZENIA

■ **Komisji Finansów Publicznych**
(nr 311)
z dnia 29 czerwca 2022 r.

Pełny zapis przebiegu posiedzenia

Komisji Finansów Publicznych (nr 311)

29 czerwca 2022 r.

Komisja Finansów Publicznych, obradująca pod przewodnictwem posła **Andrzeja Kosztowniaka (PiS)**, przewodniczącego Komisji, rozpatrzyła:

– opinie komisji sejmowych o sprawozdaniu z wykonania budżetu państwa za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2021 r. (druk nr 2306):

1. Opinia Komisji Samorządu Terytorialnego i Polityki Regionalnej o:
a) części budżetowej 34 – Rozwój regionalny:
b) części budżetowej 82 – Subwencje ogólne dla jednostek samorządu terytorialnego:
c) części budżetowej 83 – Rezerwy celowe, w zakresie pozycji: 4, 8, 23, 32, 42, 47, 51 i 68;
d) części budżetowej 85 – Budżety wojewodów ogółem, w zakresie działów:
– 400 – Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę:
– 900 – Gospodarka komunalna i ochrona środowiska:
e) części budżetowej 86 – Samorządowe Kolegia Odwoławcze;
f) zadaniach z zakresu administracji rządowej i innych zadaniach zleconych jednostkom samorządu terytorialnego odrębnymi ustawami w części 85 – budżety wojewodów;
g) programach wieloletnich w układzie zadaniowym;

2. Opinia Komisji Edukacji, Nauki i Młodzieży oraz Komisji Samorządu Terytorialnego i Polityki Regionalnej o:
a) części budżetowej 82 – Subwencje ogólne dla jednostek samorządu terytorialnego w zakresie części oświatowej:
b) części budżetowej 83 – Rezerwy celowe, w zakresie pozycji 11, 26 i 52;
c) części budżetowej 85 – Budżety wojewodów ogółem, w zakresie działów:
– 801 – Oświata i wychowanie:
– 854 – Edukacyjna opieka wychowawcza:
d) zadaniach z zakresu administracji rządowej i innych zadaniach zleconych jednostkom samorządu terytorialnego odrębnymi ustawami w części 85 – budżety wojewodów;

3. Opinia Komisji Edukacji, Nauki i Młodzieży o:
a) części budżetowej 28 – Szkolnictwo wyższe i nauka:
b) części budżetowej 30 – Oświata i wychowanie:
c) części budżetowej 67 – Polska Akademia Nauk:
d) części budżetowej 83 – Rezerwy celowe, w zakresie pozycji 29;
e) dotacjach przedmiotowych i podmiotowych;
f) programach wieloletnich w układzie zadaniowym;

g) agencjach wykonawczych:
– Narodowym Centrum Badań i Rozwoju,
– Narodowym Centrum Nauki;
h) państwowych osobach prawnych:
– Narodowej Agencji Wymiany Akademickiej,
– Centrum Łukasiewicz.

W posiedzeniu udział wzięli: **Sebastian Skuza** sekretarz stanu w Ministerstwie Finansów wraz ze współpracownikami, **Wojciech Murdzek** oraz **Dariusz Piontkowski** sekretarze stanu w Ministerstwie Edukacji i Nauki wraz ze współpracownikami, **Jacek Żalek** sekretarz stanu w Ministerstwie Funduszy i Polityki Regionalnej wraz ze współpracownikami, **Ilona Kielan-Glińska** wicedyrektor Departamentu Nauki, Oświaty i Dziedzictwa Narodowego Najwyższej Izby Kontroli, **Agnieszka Klimowicz** pełniąca obowiązki wicedyrektor Departamentu Administracji Publicznej NIK, **Tadeusz Latała** kanclerz w Polskiej Akademii Nauk, **Tomasz Bzukała** dyrektor generalny Centrum Łukasiewicz, **Blanka Małys** zastępca dyrektora Biura Finansów i Księgowości w Narodowym Centrum Badań i Rozwoju, **Zbigniew Jastrząb** prezes Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Białej Podlaskiej.

W posiedzeniu udział wzięli pracownicy Kancelarii Sejmu: **Paulina Gontarz**, **Anna Woźniak** – z sekretariatu Komisji w Biurze Komisji Sejmowych; **Joanna Groszyk** – specjalista z Wydziału Analiz Społecznych i Ekonomicznych w Biurze Analiz Sejmowych.

Przewodniczący poseł Andrzej Kosztowniak (PiS):

Dzień dobry. Witam serdecznie państwa na posiedzeniu Komisji Finansów Publicznych.

Dostałem informację, że mamy kworum, a tym samym otwieram posiedzenie Komisji, stwierdzając kworum.

Porządek dzienny posiedzenia przewiduje rozpatrzenie opinii komisji sejmowych o sprawozdaniu z wykonania budżetu państwa za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2021 r. (druk nr 2306). Będzie obejmował opinię Komisji Samorządu Terytorialnego i Polityki Regionalnej w punkcie pierwszym, w punkcie drugim – opinię Komisji Edukacji, Nauki i Młodzieży oraz Komisji Samorządu Terytorialnego i Polityki Regionalnej. W punkcie trzecim będzie przedstawiona opinia Komisji Edukacji, Nauki i Młodzieży.

Czy są uwagi do porządku dziennego? Nie widzę, zatem wobec niezgłoszenia wniosku do porządku dziennego, stwierdzam jego przyjęcie.

Zanim, szanowni państwo, przejdziemy do realizacji porządku dziennego, pozwolę sobie na dzisiejszej Komisji przywitać pana ministra Sebastiana Skuzę. Witam serdecznie, panie ministrze. Witamy gorąco Tadeusza Latałę, kanclerza Polskiej Akademii Nauk. Witam równie serdecznie Zbigniewa Jastrzębia, członka Zarządu Krajowej Reprezentacji Samorządowych Kolegiów Odwoławczych, prezesa Kolegium w Białej Podlaskiej. Witam gorąco Tomasza Bzukałę, dyrektora generalnego Centrum Łukasiewicz. Witam serdecznie wszystkich państwa przybyłych. Z państwem mamy grono kilkunastu, kilkudziesięciu osób. Nisko się państwu kłaniamy. Witam również moich kolegów i koleżanki posłów.

Przystępujemy do realizacji porządku dziennego, kontynuujemy rozpatrzenie wykonania budżetu w częściach należących do właściwości innych komisji sejmowych. Posłowie członkowie Komisji Finansów Publicznych otrzymali informację o wykonaniu budżetu, przygotowaną przez dysponentów części budżetowych, informację Najwyższej Izby Kontroli o kontroli i wykonaniu budżetu w tych częściach budżetowych, a także opracowanie Biura Analiz Sejmowych.

Jednocześnie informuję, że wszystkie materiały są dostępne w wersji elektronicznej na naszych iPadach. Rozpatrywanie opinii komisji sejmowych o sprawozdaniu z wykonania budżetu będzie odbywało się, szanowni państwo, w następującym porządku: wystąpienie posła referenta komisji branżowej, wystąpienie posła koreferenta z ramienia Komisji Finansów Publicznych, wystąpienia przedstawicieli Najwyższej Izby Kontroli, a następnie pytania posłów, odpowiedzi przedstawicieli dysponentów części budżetowych oraz dyskusja.

Witam jeszcze, bardzo serdecznie, przedstawicieli Najwyższej Izby Kontroli, przepraszam drugi raz, nie przywitałem państwa, ale czynię to równie serdecznie.

Przystępujemy do rozpatrywania opinii Komisji Samorządu Terytorialnego i Polityki Regionalnej. Proszę przedstawiciela Komisji, pana posła przewodniczącego Tomasza Ławniczaka o zreferowanie opinii Komisji, bardzo proszę panie przewodniczący.

Poseł Tomasz Ławniczak (PiS) – spoza składu Komisji:

Szanowni państwo, panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, przypadł mi zaszczyt sprawozdania z pracy Komisji Samorządu Terytorialnego i Polityki Regionalnej, jeśli chodzi o wydanie opinii dla Komisji Finansów Publicznych.

Komisja Samorządu Terytorialnego i Polityki Regionalnej na posiedzeniu 22 czerwca bieżącego roku rozpatrzyła sprawozdanie z wykonania budżetu za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2021 r. wraz z analizą Najwyższej Izby Kontroli w zakresie:

– części budżetowej 34 – Rozwój regionalny, co obejmuje dochody i wydatki, wynagrodzenia w państwowych jednostkach budżetowych, zadania z zakresu administracji rządowej i inne zadania zlecone jednostkom samorządu terytorialnego odrębnymi ustawami oraz dotacje celowe;

– środków europejskich na finansowanie programów lub zarządzanych lub koordynowanych przez ministra właściwego do spraw rozwoju;

– części budżetowej 82 – Subwencje ogólne dla jednostek samorządu terytorialnego z wyłączeniem subwencji oświatowej w zakresie dochodów i wydatków;

– części budżetowej 83 – Rezerwy celowe w pozycjach 4, 8, 23, 32, 42, 47, 51 i 68;

– części budżetowej 85 – Budżety wojewodów ogółem, w zakresie działów 400, tj. wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę, w zakresie wydatków oraz dział 900 – Gospodarka komunalna i ochrona środowiska; tutaj dochody, wydatki, jak i wynagrodzenia w państwowych jednostkach budżetowych;

– zadań z zakresu administracji rządowej i innych zadań zleconych jednostkom samorządu terytorialnego odrębnymi ustawami;

– części budżetowej 86 – Samorządowe Kolegia Odwoławcze, co obejmuje dochody, wydatki oraz wynagrodzenia w państwowych jednostkach budżetowych.

Po zapoznaniu się ze szczegółowymi informacjami budżetowymi, wysłaniu dodatkowych wyjaśnień przedstawicieli Ministerstwa Finansów, Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej, Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji oraz przeprowadzonej dyskusji Komisja pozytywnie opiniuje sprawozdanie z wykonania budżetu za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2021 r. w zakresie wyżej wymienionych części.

Od siebie dodam. Nie będę, w przeciwieństwie do pierwszej części, już wszystkich obszarów poruszał, natomiast pozwolę skupić się na dochodach jednostek samorządu terytorialnego, a więc subwencji ogólnej dla jednostek samorządu terytorialnego. Jak wiadomo, subwencja ogólna dla JST składa się z: części wyrównawczej dla gmin, powiatów i województw, części oświatowej, której w tym momencie nie rozpatrujemy, następnie części równoważącej dla gmin i powiatów oraz części regionalnej dla województw. Jest jeszcze tak zwana część rekompensująca, bardzo drobna, której nie będziemy tutaj już rozpatrywać.

Wszystkie te części po stronie wydatków zostały zrealizowane w 100%. Część wyrównawcza subwencji ogólnej dla gmin składa się z kwoty podstawowej oraz uzupełniającej przeznaczonych na rachunki 2114 gmin i 18 miast na prawach powiatu. Kwotę podstawową otrzymały gminy, których dochód na jednego mieszkańca za rok 2020, a więc jeszcze poprzedni, był niższy od 92% średniego dochodu na jednego mieszkańca kraju. Kwotę uzupełniającą otrzymały tylko te gminy, których gęstość zaludnienia według stanu na 31 grudnia 2020 r. była niższa od średniej gęstości zaludnienia kraju i których dochód podatkowy na jednego mieszkańca gminy nie był wyższy niż 150% średniego dochodu podatkowego na jednego mieszkańca kraju.

Z tytułu części wyrównawczej subwencji ogólnej przekazano 9 500 641 tys. zł, to jest 100% planowanych w tym zakresie wydatków, co stanowi wzrost o 6,3% w stosunku do roku 2020.

Część równoważąca dla gmin została rozdzielona zgodnie z art. 21a ustawy o dochodach JST między gminy miejskie, miejsko-wiejskie oraz wiejskie. Kwota 436 856 tys. zł została rozdzielona w 12 ratach pomiędzy 1472 gminy oraz 50 miast na prawach powiatu i została wykonana w 100%. Wykonanie części równoważącej subwencji dla gmin było tym razem niższe o 2% w stosunku do 2020 r.

Część wyrównawcza subwencji ogólnej dla powiatów, składa się również z części podstawowej i uzupełniającej. Na rachunki 315 powiatów przekazano w 12 latach kwotę 2 999 685 tys. zł. Był to wzrost w stosunku do 2020 r. o 10,3%.

Część równoważąca dla powiatu wynosiła 1 698 344 tys. zł. Kwota ta została w 12 ratach przydzielona na rzecz 378 powiatów, a więc prawie wszystkich. Wykonanie było wyższe o 8,5%, wobec analogicznych wydatków w roku 2020.

Wreszcie część wyrównawcza dla województw. Również składa się z kwoty podstawowej i uzupełniającej. Dla 14 województw w 12 ratach przelano 1 738 735 tys. zł. Był to wzrost w tym zakresie o 10,3% wobec roku 2020.

Z kolei część regionalna subwencji ogólnej dla województw opiewała na kwotę 638 824 tys. zł i trafiła do 15 województw, co było wzrostem o 7,8% wobec analogicznych wydatków w roku 2020.

Szanowni państwo, dodam, że subwencja ogólna dla jednostek samorządu terytorialnego została uzupełniona o kwotę 12 000 000 tys. zł, z czego 8 000 000 tys. zł stanowiły wydatki bieżące z tytułu uzupełnienia subwencji, a 4 000 000 tys. zł – wydatki majątkowe.

Dziękuję bardzo. Gdyby były jeszcze jakieś pytania, proszę uprzejmie.

Przewodniczący poseł Andrzej Kosztowniak (PiS):

Bardzo dziękuję.

Zanim oddam głos posłowi koreferentowi, pozwolę sobie przywitać pana Jacka Żalka, sekretarza stanu w Ministerstwie Funduszy i Polityki Regionalnej. Dzień dobry, panie ministrze, witamy serdecznie.

Gorąco proszę o zabranie głosu posła Adama Ołdakowskiego, koreferenta, bardzo proszę.

Poseł Adam Ołdakowski (PiS):

Panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, zgadzam się z opinią Komisji Samorządu Terytorialnego i Polityki Regionalnej w sprawie sprawozdania z wykonania budżetu państwa za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2021 r., wygłoszoną przez pana posła Tomasza Ławniczaka, a także rekomenduję przyjęcie opinii przez Komisję Finansów Publicznych. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Andrzej Kosztowniak (PiS):

Bardzo dziękuję.

Proszę o przedstawienie wyników kontroli z wykonania budżetu państwa w tym zakresie przez przedstawiciela Najwyższej Izby Kontroli. Bardzo proszę.

Pełniąca obowiązki wicedyrektor Departamentu Administracji Publicznej Najwyższej Izby Kontroli Agnieszka Klimowicz:

Agnieszka Klimowicz, pełniąca obowiązki wicedyrektor Departamentu Administracji Publicznej Najwyższej Izby Kontroli.

Panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, szanowni państwo, Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie oceniła wykonanie budżetu państwa w 2021 r. w części 34 – Rozwój regionalny. Kontrola 15% zrealizowanych w tej części wydatków budżetu państwa i 16,9% wydatków budżetu środków europejskich nie wykazała nieprawidłowości.

Dysponent części sprawował rzetelny nadzór i kontrolę nad wykonaniem budżetu w części 34. Najwyższa Izba Kontroli wydała pozytywną opinię o sprawozdawczości. Sprawozdania przedstawiają wiarygodne dane o dochodach i wydatkach oraz związanych z nimi należnościach i zobowiązaniach. Na podstawie przeprowadzonej kontroli ksiąg rachunkowych, stanowiących podstawę do sporządzenia wyżej wymienionych sprawozdań nie zidentyfikowano nieprawidłowości, które wskazywałyby, że księgi te

w zakresie obejmującym zapisy dotyczące dochodów i wydatków oraz związanych z nimi należności i zobowiązań prowadzone były nieprawidłowo.

Pozytywnie oceniono także działania zarządcze i koordynujące ministra funduszy i polityki regionalnej, które pozwoliły na zakontraktowanie i wykorzystanie dostępnych środków europejskich w ramach perspektywy finansowej 2014–2020 na zaplanowanym poziomie, a osiągnięty poziom certyfikacji pozwolił na uniknięcie automatycznego anulowania zobowiązań na koniec 2021 r. oraz ryzyka utraty środków w 2022 r.

Jeżeli chodzi o część 82, Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie oceniła wykonanie budżetu państwa w 2021 r. W części 82 – Subwencje ogólne dla jednostek samorządu terytorialnego minister finansów, wykonując budżet państwa w 2021 r., w części 82 rzetelnie i zgodnie z przepisami dokonał wyliczeń poszczególnych części subwencji ogólnej należnych jednostkom samorządu terytorialnego oraz wysokości wpłat do budżetu państwa, przekazał środki poszczególnych części subwencji ogólnej oraz prawidłowo rozdysponował rezerwy subwencji ogólnej do jednostek samorządu terytorialnego.

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie zaopiniowała prawidłowość i rzetelność sporządzania rocznych sprawozdań dysponenta części. Także badanie ksiąg rachunkowych nie wykazało nieprawidłowości, które wskazywałyby, że księgi te były prowadzone nieprawidłowo. W badanej grupie wydatków nie stwierdzono nieprawidłowości.

Jeżeli chodzi o rezerwy celowe, w ramach kontroli wykonania budżetu państwa Najwyższa Izba Kontroli nie prowadziła kompleksowego badania rozpatrywanych przez Wysoką Komisję pozycji rezerw celowych. Jednakże niektóre kwoty z omawianych pozycji rezerw były badane w ramach poszczególnych części budżetowych. Najwyższa Izba Kontroli stwierdziła pojedyncze nieprawidłowości w zakresie wykorzystania środków z rezerwy celowej w zakresie pozycji: 4, 8, 23 i 42. Nieprawidłowości te najczęściej dotyczyły niedokonania blokady środków, pomimo posiadania informacji o braku możliwości ich wykorzystania.

Jeżeli chodzi o kolejny punkt, część budżetowa 85 – Budżety wojewodów w zakresie działów 400 i 900. Dział 400 – wydatki budżetu państwa w tym dziale na rok 2021 nie były planowane w ustawie budżetowej, a zrealizowane wydatki stanowiły znikomy udział procentowy w łącznych wydatkach w budżetach wojewodów i nie były przedmiotem szczegółowego badania przez Najwyższą Izbę Kontroli w ramach tegorocznej kontroli wykonania budżetu państwa.

Jeżeli chodzi o dział 900, ze względu na znikomy udział dochodów i wydatków w tym dziale w budżecie wojewodów nie były one także przedmiotem szczegółowego badania Najwyższej Izby Kontroli.

Na koniec część budżetowa 86. Najwyższa Izba Kontroli oceniła pozytywnie wykonanie budżetu państwa w 2021 r. w sześciu spośród siedmiu objętych kontrolą częściach budżetowych, których dysponentami są prezesi samorządowych kolegiów odwoławczych. Chodzi o SKO w Ciechanowie, Jeleniej Górze, Koninie, Lesznie, Przemyślu i Siedlcach. W tych jednostkach wydatki zostały poniesione z zachowaniem zasad gospodarowania środkami publicznymi. Nie stwierdzono niecelowego lub niegospodarnego wydatkowania środków publicznych. Kwoty wykazane w sprawozdaniach tych sześciu SKO były zgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej. Sprawozdania zostały sporządzone terminowo i prawidłowo pod względem merytorycznym i formalnorachunkowym.

Natomiast Najwyższa Izba Kontroli obniżyła ocenę wykonania budżetu państwa w 2021 r. w części, której dysponentem jest prezes SKO w Chełmie. Obniżenie oceny ogólnej spowodowane było nieprawidłowościami skutkującymi wydaniem przez NIK opinii o sprawozdawczości w formie opisowej. Ustalono, że stosowany w SKO w Chełmie system kontroli zarządczej nie w pełni zapewniał prawidłowość i rzetelność prowadzenia ksiąg rachunkowych oraz sporządzenia sprawozdań.

Stwierdzone nieprawidłowości polegały między innymi na stosowaniu systemu finansowo-księgowego, który nie zapewniał chronologii zapisów i nie posiadał mechanizmów zabezpieczających przed zniekształceniem danych lub wprowadzeniu dwóch operacji gospodarczych do niewłaściwych okresów sprawozdawczych, co miało wpływ na kwoty zobowiązań wykazane w sprawozdaniach. To wszystko, dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Andrzej Kosztowniak (PiS):

Bardzo dziękuję.

Drodzy państwo, pragnę przywitać pana Dariusza Piontkowskiego, sekretarza stanu w Ministerstwie Edukacji i Nauki. Dzień dobry, panie ministrze.

Szanowni państwo, przechodzimy do pytań i odpowiedzi. Pytanie ze strony pana Marka Sowy, bardzo proszę.

Poseł Marek Sowa (KO):

Panie przewodniczący, mam dwa pytania. Chodzi o subwencje dla regionów. Poseł sprawozdawca mówił, że w przypadku subwencji wyrównawczej 14 województw otrzymało tę cześć, więc pytanie, które nie otrzymały. I to samo dotyczy subwencji w części regionalnej. Tam jedno województwo też nie otrzymało tej subwencji. Pytam dlatego, że w sprawozdaniu po prostu nie ma wymienione w tej części opisowej. Są tylko parametry, jak się wylicza subwencje, natomiast nie są wymienione województwa, które nie otrzymały. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Andrzej Kosztowniak (PiS):

Dziękuje bardzo.

Czy posiadamy taką informację źródłową? Pan minister? Bardzo proszę, pan minister Sebastian Skuza.

Sekretarz stanu w Ministerstwie Finansów Sebastian Skuza:

Panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, z tego, co pamiętam, to dwa województwa nie otrzymały: województwo mazowieckie i województwo dolnośląskie.

Przewodniczący poseł Andrzej Kosztowniak (PiS):

Dziękuję bardzo.

Czy są jeszcze pytania w tej części? Nie widzę. Szanowni państwo, na tym stwierdzam zakończenie omawiania wykonania części budżetowej we właściwości Komisji Samorządu Terytorialnego i Polityki Regionalnej.

Przechodzimy do rozpatrywania drugiego z punktów, a więc rozpatrzenie opinii Komisji Edukacji, Nauki i Młodzieży oraz Samorządu Terytorialnego i Polityki Regionalnej. Bardzo proszę przedstawiciela Komisji, panią poseł Agnieszkę Górską, o zreferowanie opinii Komisji. Pani poseł, bardzo proszę.

Poseł Agnieszka Górska (PiS):

Dziękuję, panie przewodniczący. Wysoka Komisjo, Komisja Edukacji, Nauki i Młodzieży na posiedzeniu w dniu 21 czerwca bieżącego roku pozytywnie zaopiniowała wykonanie budżetu za 2021 rok w zakresie części 82 – Światowa subwencja ogólna dla jednostek samorządu terytorialnego i w zakresie części 83 – Rezerwy celowe, w zakresie pozycji: 11, 26, 52, także części budżetowej 85 – Budżety wojewodów ogółem, w zakresie działów: 801 – Oświata i wychowanie oraz 854 – Edukacyjna opieka wychowawcza.

Jeśli chodzi o część budżetową 82 – Subwencje ogólne dla jednostek samorządu terytorialnego, została ona zwiększona o 187 000 tys. zł w ciągu roku o środki między innymi na wsparcie uczniów na zajęcia z kształcenia ogólnego. Był to program, który miał na celu wychodzenie uczniów ze zdalnego systemu nauki po okresie COVID-u. Całość wydatków tej części wyniosła ponad 52 000 000 tys. zł. Jest to subwencja wyższa o 4,1% niż w roku poprzednim.

Jeśli chodzi o część budżetową 83 – Rezerwy celowe, w zakresie pozycji: 11, 26, 52 w projekcie ustawy budżetowej na 2021 r. zaplanowano łącznie kwotę 2 384 000 tys. zł, która została zrealizowana zgodnie z założonym planem.

Przechodząc do części 85 – Budżety województw, dochody były większe, można powiedzieć, grubo większe niż zaplanowane, ale ostatecznie wyniosły ponad 4000 tys. zł i wydatki, również po zmianach, 2 401 000 tys. Obejmowały między innymi wydatki na wychowanie przedszkolne, na funkcjonowanie delegatur kuratorium oświaty, wynagrodzenia – wzrost o 6%, tak jak w całej budżetówce – dotację przedszkolną, podręczniki dla uczniów, „Aktywna tablica".

Reasumując, zarówno subwencje, jak i rezerwy zostały przekazane wszystkim jednostkom samorządu terytorialnego na podstawie dokonanych wyliczeń poszczególnych

kwot w oparciu o kryteria podziału rezerwy, zaakceptowane również przez stronę samorządową, ale również i wnioski ministra edukacji i nauki. Sukcesywnie zwiększająca się subwencja ogólna umożliwiła realizację zamierzonych planów wydatków, jak również innych wydatków w tym dziale. Po analizie otrzymanych dokumentów i po zapoznaniu się z opinią Najwyższej Izby Kontroli, jak i po dyskusji na posiedzeniu wnoszę o pozytywne zaopiniowanie wykonania budżetów w wyżej wymienionym zakresie. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Andrzej Kosztowniak (PiS):

Bardzo dziękuję, pani poseł, za pozytywne rozpatrzenie opinii Komisji.

Szanowni państwo, koreferentem dla tej części budżetowej miał być pan poseł Zbigniew Girzyński. Niestety nie jest obecny na dzisiejszym posiedzeniu. Ja korespondowałem późnym wieczorem jeszcze z panem posłem. Najprawdopodobniej przydarzył się w naszym towarzystwie COVID, więc pan poseł musiał pozostać… Nie wnosił żadnych uwag do treści, zarówno opinii, jak i tego, co miało być przedłożone na dzisiejszej Komisji.

Tym samym, szanowni państwo, przejdę już miękko do przedstawienia przez Najwyższą Izbę Kontroli wyników kontroli z wykonania budżetu w omawianym zakresie. Bardzo proszę.

Pełniąca obowiązki wicedyrektor departamentu NIK Agnieszka Klimowicz:

Ponownie Agnieszka Klimowicz. Panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, Najwyższa Izba Kontroli oceniła pozytywnie wykonanie budżetu państwa w 2021 r. w części 82, w której część oświatowa stanowi 63,4% wydatków. Nie wydawaliśmy odrębnej opinii w zakresie części oświatowej.

W ocenie Najwyższej Izby Kontroli minister finansów, wykonując budżet państwa w 2021 r., w części 82 rzetelnie i zgodnie z przepisami dokonał wyliczeń poszczególnych części subwencji ogólnej należnych jednostkom samorządu terytorialnego, przekazał środki poszczególnych części subwencji ogólnej, w tym części oświatowej, oraz prawidłowo rozdysponował rezerwy subwencji ogólnej do jednostek samorządu. W badanej próbie wydatków nie stwierdzono nieprawidłowości.

Część oświatowa subwencji ogólnej została przekazana wszystkim jednostkom samorządu terytorialnego w łącznej kwocie ponad 52 000 000 tys. zł. Łączna kwota wydatków była zgodna z planem i o 4,1% wyższa niż w roku poprzednim. W 2021 r. minister finansów wydał 46 decyzji, zmniejszających kwoty części oświatowej subwencji ogólnej na łączną kwotę ponad 7000 tys. zł, z tego 12 gminom i 34 powiatom. Kwoty zostały potrącone z kolejnych rat części oświatowej subwencji ogólnej i zwiększyły rezerwy części oświatowej. Szczegółowe badanie siedmiu wybranych decyzji ministra w sprawie zmniejszenia jednostkom samorządu terytorialnego części oświatowej subwencji ogólnej wykazało, że decyzje te zostały wydane prawidłowo, bez zbędnej zwłoki i zgodnie z obowiązującymi procedurami, a korektę dokonano w związku ze stwierdzeniem błędnych danych w Systemie Informacji Oświatowej.

Środki z rezerwy oświatowej zostały terminowo rozdysponowane na podstawie 16 wniosków ministra edukacji i nauki w oparciu o zaakceptowane przez Zespół ds. Edukacji, Kultury i Sportu Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego kryteria podziału rezerwy części oświatowej subwencji ogólnej na 2021 rok.

To wszystko w zakresie części oświatowej. O kontynuację proszę panią dyrektor Ilonę Kielan-Glińską, wicedyrektor Departamentu Nauki, Oświaty i Dziedzictwa Narodowego Najwyższej Izby Kontroli. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Andrzej Kosztowniak (PiS):

Bardzo proszę.

Wicedyrektor Departamentu Nauki, Oświaty i Dziedzictwa Narodowego Najwyższej Izby Kontroli Ilona Kielan-Glińska:

Dziękuję. Szanowni państwo, szanowne prezydium, jeżeli chodzi o rezerwy celowe w części budżetowej 83, w pozycji: 11, 26, 52, Najwyższa Izba Kontroli nie stwierdziła tutaj istotnych nieprawidłowości. Tylko w przypadku kontroli w Zachodniopomorskim

Urzędzie Wojewódzkim w Szczecinie stwierdzono, że wojewoda z opóźnieniem podjął decyzję w sprawie zablokowania środków pochodzących z tych rezerw celowych z uwagi na nadmiar posiadanych środków. Poza tym nie stwierdzono innych nieprawidłowości. Natomiast, jeżeli chodzi o część 85 – Budżety wojewodów, o dział 801 – Oświata i wychowanie – dochody – to udział tych dochodów ogółem w budżetach wojewodów wynosił tylko 0,1%. Stąd dochody z tego działu nie były objęte szczegółowym badaniem w ramach kontroli budżetowej. Natomiast w przypadku wydatków budżetu państwa Najwyższa Izba Kontroli nie stwierdziła tutaj nieprawidłowości.

W odniesieniu do działu 854 – Edukacyjna opieka wychowawcza tutaj nie przeprowadziliśmy szczegółowego badania, ponieważ wydatki budżetu państwa w tej części stanowiły 0,3% łącznych wydatków zrealizowanych w budżetach wojewodów. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Andrzej Kosztowniak (PiS):

Bardzo dziękuję.

Witam bardzo serdecznie na posiedzeniu Komisji pana ministra Wojciecha Murdzka, sekretarza stanu w Ministerstwie Edukacji i Nauki. Dzień dobry, panie ministrze, witamy serdecznie.

Proszę państwa, przechodzimy do pytań i dyskusji. Czy w tej materii… Jest pytanie ze strony pana posła Marka Sowy. Bardzo proszę.

Poseł Marek Sowa (KO):

Subwencja oświatowa w ubiegłym roku wyniosła 52 000 000 tys. zł. Jakie były wydatki w tej części oświatowej? Na jaką kwotę? Nie tożsamą, ponieważ subwencja wystarcza na pokrycie jakichś 55% wydatków oświatowych, więc na pewno nie na tę samą.

Przewodniczący poseł Andrzej Kosztowniak (PiS):

Dziękuję bardzo.

Poproszę o zabranie głosu panią poseł Paulinę Hennig-Kloskę. Bardzo proszę.

Poseł Paulina Hennig-Kloska (Polska2050):

Tak, w ramach uzupełnienia. Dokładnie jest tak, jak pan poseł powiedział, natomiast to jest oczywiście jakaś średnia. W Wielkopolsce mamy gminy, w których subwencja pokrywa niewiele ponad 30% kosztów funkcjonowania oświaty. Chciałam zapytać, czy to w jakiś sposób również jest na poziomie kraju skalkulowane. Ile jest tych gmin, w których subwencja pokrywa poniżej 50% i czy faktycznie jest wiele takich miejsc, w których subwencja pokrywa 25–30% wydatków na oświatę w gminie? Poprosilibyśmy bardziej obszerne dane na ten temat.

Przewodniczący poseł Andrzej Kosztowniak (PiS):

Czy są jeszcze pytania? Jest pytanie ze strony pani przewodniczącej Krystyny Skowrońskiej. Bardzo proszę.

Poseł Krystyna Skowrońska (KO):

Interesuje mnie subwencja oświatowa do PKB w 2015 i 2021 r. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Andrzej Kosztowniak (PiS):

Bardzo dziękuję.

Proszę o zabranie głosu pana ministra Dariusza Piontkowskiego. Panie ministrze, jeżeli można, to gorąco proszę. Szanowni państwo, zwracam się do Ministerstwa Edukacji i Nauki. Który z panów ministrów spróbuje odpowiedzieć nam na pytanie? Bardzo proszę, panie ministrze, Dariusz Piontkowski.

Sekretarz stanu w Ministerstwie Edukacji i Nauki Dariusz Piontkowski:

Mam prośbę, żebyśmy mogli zrealizować w tym punkcie jeszcze fragment punktu trzeciego, który dotyczy także części 30. Z kolegą dzielimy się tymi częściami budżetowymi, to wtedy moglibyśmy w tym punkcie załatwić… To taka prośba.

Odpowiadając na pytania. Szanowni państwo, po pierwsze, subwencja oświatowa nie pokrywa wszystkich wydatków związanych z oświatą. Stąd informacje o tym, że subwencja pokrywa 20 lub 30% wydatków subwencjonowanych w budżetach jednostek samorządu terytorialnego, jest po prostu nieprawdziwa. Jak rozumiem, państwo biorą pod

uwagę wszystkie wydatki oświatowe, które także nie są objęte subwencją, na przykład wydatki przedszkolne albo nadpłaty ponad… wymagane wynagrodzenia nauczycieli. Nie ma więc takich samorządów, w których subwencja pokrywałaby 20% wydatków subwencjonowanych. Subwencja pokrywa zdecydowaną większość wydatków subwencjonowanych. W zależności od gmin czy powiatów te kwoty będą różne. Wydatki subwencjonowane łącznie to ponad 68 000 000 tys. zł, w stosunku do ponad 52 200 000 tys. zł, które były zapisane w subwencji. Ja pragnę tylko przypomnieć, że minister edukacji nie ustala wysokości subwencji. Te dane są ustalane ostatecznie przez parlament, a minister edukacji pomaga tylko w wydatkowaniu tych środków oraz środków z rezerwy 04.

Jeśli chodzi o udział w PKB, to te dane prawdopodobnie ma minister finansów.

Przewodniczący poseł Andrzej Kosztowniak (PiS):

Bardzo dziękuję.

Poseł Krystyna Skowrońska (KO):

Może być na piśmie.

Poseł Paulina Hennig-Kloska (Polska2050):

Ja tak ad vocem…

Przewodniczący poseł Andrzej Kosztowniak (PiS):

Pani poseł, sekundkę, bo wcześniej poprosił o głos pan Marek Sowa. A… jeżeli tak, to bardzo proszę, pani poseł Paulina Hennig-Kloska, a później pan poseł Marek Sowa.

Poseł Paulina Hennig-Kloska (Polska2050):

Ja dosłownie króciutko. Nie przez przypadek pytałam o wydatki na oświatę, bo chciałam sprawdzić, jaki poziom wydatków na oświatę globalnie pokrywa subwencja. Nie pytałam o koszty subwencjonowane.

Poseł Marek Sowa (KO):

Panie ministrze, czy jest pan w stanie powiedzieć nam, w jakiej wysokości były ustawowe zobowiązania, głównie dotyczące wynagrodzeń, żebyśmy wiedzieli, na jaką kwotę są one oszacowane w dziale – Oświata, to co powinna finansować subwencja oświatowa na pewno w 100%?

Przewodniczący poseł Andrzej Kosztowniak (PiS):

Bardzo proszę, panie ministrze.

Sekretarz stanu w MEiN Dariusz Piontkowski:

Subwencja oświatowa pokrywa koszty wynagrodzeń nauczycieli subwencjonowanych.

Głos z sali:

Wypowiedź poza mikrofonem.

Sekretarz stanu w MEiN Dariusz Piontkowski:

Tak, tam, gdzie jesteśmy zobowiązani do przesyłania tych pieniędzy, ale to nie obejmuje chociażby nauczycieli przedszkolnych.

Poseł Marek Sowa (KO):

To ja jednak poproszę odpowiedź na to pytanie na piśmie, dobrze?

Sekretarz stanu w MEiN Dariusz Piontkowski:

Oczywiście.

Poseł Marek Sowa (KO):

Pan minister sobie to jeszcze raz sprawdzi na danych w resorcie.

Przewodniczący poseł Andrzej Kosztowniak (PiS):

Czy są jeszcze jakieś dodatkowe pytania? Nie widzę. Szanowni państwo, stwierdzam zakończenie omawiania wykonania budżetu państwa we właściwości Komisji Edukacji, Nauki i Młodzieży oraz Samorządu Terytorialnego i Polityki Regionalnej.

Przechodzimy do kolejnego punktu porządku dziennego. Proszę państwa, proszę o przedstawienie opinii Komisji Edukacji, Nauki i Młodzieży, a o przedstawienie tej opinii bardzo proszę pana posła Sławomira Skwarka, bardzo proszę.

Poseł Sławomir Skwarek (PiS) – spoza składu Komisji:

Panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, widzę panów ministrów, panie, panowie posłowie, mam zaszczyt przedstawić opinię nr 22 Komisji Edukacji, Nauki i Młodzieży w sprawie sprawozdania z wykonania budżetu państwa za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2021 r. (druk nr 2306) w zakresie działania Komisji. Komisja Edukacji, Nauki i Młodzieży na swym posiedzeniu w dniu 23 czerwca 2022 r. rozpatrzyła sprawozdanie z wykonania budżetu państwa od 1 stycznia do 31 grudnia 2021 r. wraz z analizą Najwyższej Izby Kontroli (druk nr 2347) w zakresie:

– części budżetowej 28 – Szkolnictwo wyższe i nauka, w tym dochody i wydatki, wynagrodzenia w państwowych jednostkach budżetowych, dotacje podmiotowe i celowe, środki europejskie na finansowanie projektów;

– części budżetowej 30 – Oświata i wychowanie, w zakresie dochodów i wydatków, wynagrodzeń w państwowych jednostkach budżetowych, dotacji podmiotowych i celowych, środków europejskich na finansowanie projektów;

– części budżetowej 67 – Polska Akademia Nauk, w zakresie dochodów i wydatków, dotacji podmiotowych i celowych;

– części budżetowej 83 – Rezerwy celowe, w zakresie pozycji 29;

– dotacji przedmiotowych i podmiotowych;

– programów wieloletnich w układzie zadaniowym;

– agencji wykonawczych: Narodowe Centrum Badań i Rozwoju i Narodowe Centrum Nauki;

– państwowych osób prawnych: Narodowa Agencja Wymiany Akademickiej i Centrum Łukasiewicz.

Po zapoznaniu się ze szczegółowymi informacjami dysponentów odpowiednich części budżetowych, opiniami ekspertów, po wysłuchaniu stanowiska Najwyższej Izby Kontroli, dodatkowych wyjaśnień ze strony przedstawicieli rządu oraz pracy również wszystkich członków podkomisji do spraw ekonomiki i prowadzonej dyskusji Komisja Edukacji, Nauki i Młodzieży pozytywnie opiniuje sprawozdanie z wykonania budżetu państwa 2021 r. w powyższym zakresie. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Andrzej Kosztowniak (PiS):

Bardzo dziękuję, panie pośle.

Tu mamy adekwatną sytuację do tej wcześniejszej – koreferentem miał być pan poseł Zbigniew Girzyński, który przeprasza, tak jak powiedziałem, ale nie jest to wynik jego zaniedbania, a absencja na dzisiejszej Komisji jest wynikiem choroby. Jak powiedziałem, wczoraj w rozmowie z nim nie usłyszałem, aby wnosił jakiekolwiek zastrzeżenia do treści tego koreferatu.

Gorąco proszę o przedstawienie przez Najwyższą Izbę Kontroli wyników kontroli z wykonania budżetu w tym zakresie. Bardzo proszę.

Wicedyrektor departamentu NIK Ilona Kielan-Glińska:

Bardzo dziękuję. Panie przewodniczący, szanowni państwo, Ilona Kielan-Glińska, wicedyrektor Departamentu Nauki, Oświaty i Dziedzictwa Narodowego.

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie wykonanie budżetu państwa w 2021 r. w części 28 – Szkolnictwo wyższe i nauka, części 30 – Oświata i wychowanie oraz części 67 – Polska Akademia Nauk.

Badaniem objęto prawie 11% wydatków z części 28, prawie 18% wydatków w części 30 oraz ponad 39% wydatków zrealizowanych w części 67. Na podstawie tego badania stwierdzamy, że zostały one poniesione z zachowaniem zasad gospodarowania środkami publicznymi, określonych w przepisach o finansach publicznych. Nie stwierdzono niecelowego i niegospodarnego wydatkowania środków.

W części 28 stwierdzono nieprawidłowości, które nie miały istotnego wpływu na ocenę ogólną. Dotyczyły one między innymi nierzetelnego sporządzenia pięciu wniosków zakupowych, które nie spełniały wymogów wynikających z zarządzenia dyrektora generalnego. Polegały one również na niezatwierdzeniu przez ministra rozliczenia dotacji w zakresie rzeczowym i finansowym, udzielonych czterem podmiotom, a także posługiwania się przy obsłudze finansowo-księgowej dysponenta części 28 nieaktualną

instrukcją obiegu i kontroli dokumentów, przyjętą jeszcze w roku 2012 r. dla Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

Jeżeli chodzi o sprawozdania, Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie opiniuje prawidłowość sporządzenia rocznych sprawozdań budżetowych za 2021 rok oraz sprawozdań w zakresie operacji finansowych za IV kwartał 2021 r. Kwoty wykazane w tych sprawozdaniach były zgodne z danymi wynikającymi z ewidencji. Przyjęty system kontroli zarządczej zapewniał w sposób racjonalny prawidłowość sporządzania sprawozdań budżetowych. Przeprowadziliśmy również badanie ksiąg rachunkowych dysponenta części 28. Na tej podstawie stwierdzono, że były one prowadzone prawidłowo, z zachowaniem ciągłości i kompletności ewidencji operacji gospodarczych. Bardzo dziękuję.

Przewodniczący poseł Andrzej Kosztowniak (PiS):

Bardzo dziękuję za przedstawienie wyników kontroli.

Otwieram dyskusję w tym punkcie. Nie widzę pytań. Tym samym stwierdzam zakończenie omawiania…

Poseł Marek Sowa (KO):

Jedno pytanie mam, jeżeli chodzi o NCBR-y. Tak czytałem to sprawozdanie i tam plan NCBR-u według ustawy budżetowej był ok. 7 300 000 tys. zł, a później nastąpiło zmniejszenie o 600 000 tys. zł. Teraz moje pytanie jest takie, czy wynika to z braku zainteresowania potencjalnych beneficjentów działalnością badawczą, czy mniejsze zainteresowanie ze strony biznesu… Jak w ogóle to państwo oceniacie? Jeśli chodzi o te badania naukowe, to Polska jest raczej gdzieś w ogonie w stosunku do Europy. Wiem, że zawsze jest z tym duży problem, żeby dobrze te środki wydatkować. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Andrzej Kosztowniak (PiS):

Bardzo dziękuję.

Jeżeli można, to proszę o udzielenie odpowiedzi. Pan minister Wojciech Murdzek, bardzo proszę.

Sekretarz stanu w MEiN Wojciech Murdzek:

Wypowiedź poza mikrofonem.

Przewodniczący poseł Andrzej Kosztowniak (PiS):

Bardzo proszę w takim razie.

Zastępca dyrektora Biura Finansów i Księgowości w Narodowym Centrum Badań i Rozwoju Blanka Małys:

Szanowni państwo, Blanka Małys, zastępca dyrektora Biura Finansów i Księgowości NCBR. Odpowiadając na pytanie o zainteresowanie, to zmniejszenie wynikało, wręcz przeciwnie, z bardzo dużego zainteresowania. Planując środki we wrześniu 2020 r., mieliśmy zaplanowane rozstrzygnięcie konkursów w pierwszej połowie 2021 r., więc musieliśmy zrobić symulację tego, jakie środki będą na projekty dla beneficjentów. Konkurs ogłosiliśmy wiosną 2021 r. i było tak duże zainteresowanie, że przed czasem zamknęliśmy nabory, bo już przekroczyły lokacje. Natomiast ze względu, że było tych wniosków tak dużo, to przedłużył nam się okres rozstrzygania konkursu. Rozstrzygnięcie było dopiero w listopadzie. Część umów została podpisana i jeszcze w grudniu wszyscy beneficjenci, którzy chcieli, dostali środki. Natomiast większość tych umów została podpisana na początku tego roku i środki zostały wypłacone w tym roku. Po prostu nastąpiło przesunięcie w czasie wypłaty tych środków, które planowaliśmy na 2021 r.

Przewodniczący poseł Andrzej Kosztowniak (PiS):

Dziękuję za odpowiedź.

Szanowni państwo, czy są jeszcze jakieś pytania? Nie widzę.

Stwierdzam zakończenie omawiania wykonania budżetu we właściwości Komisji Edukacji Nauki i Młodzieży.

Na tym wyczerpaliśmy porządek dzienny posiedzenia Komisji. Zamykam posiedzenie Komisji, zapraszając państwa za 45 minut, na kolejną z Komisji, właśnie do tej sali, w której jesteśmy.